

Zeven was voldoende (vier plus drie)...

Zevenhoeken komen in kerkelijke kunst en architectuur maar weinig voor. Dat zal ongetwijfeld te maken hebben met de niet zo makkelijke inpasbaarheid van zevenhoekige ontwerpen en de misschien wat al te veel creativiteit vergende constructievraagstukken, waarbij die voor bijvoorbeeld dakkoepels me het meest uitdagend lijken. Cirkels, vierkanten en regelmatige veelhoeken, zoals zeshoeken en achthoeken zijn ongetwijfeld gemakkelijker te hanteren vormen.

Sacred geometry houdt zich bezig met de symbolische betekenis van geometrische figuren. Het denken hierover stamt al uit de tijd van de oude Egyptenaren. Van hen stamt het principe dat een vierkant de aarde en daarmee de materie voorstelt, en een cirkel de hemel, het hele universum, en daarmee ook het spirituele.

Robert Lawlor beschrijft in zijn alleraardigste boekje *Sacred Geometry - Philosophy and Practice*, dat al uit 1982 stamt en vrijelijk op internet te vinden is, hoe de *Vesica Piscis*, het lichaam van een vis, wordt gevormd door twee cirkels in elkaar te schuiven. De visvormige figuur die middenin ontstaat, herbergt ook een ruitfiguur in zich en staat zo symbool voor de eenwording van het geestelijke en het materiële. En laat nu juist die vis (de 'Ichthus') ook het symbool voor Christus zijn.

Een driehoek wordt in de kerkelijke kunst al snel het symbool voor de Drie-eenheid, maar ook voor de Heilige Geest, als derde persoon, alléén. Een vierhoek, zoals het trapezium, staat dan weer symbool voor de aarde met haar vier windstreken. Schuif je die beide figuren in elkaar, dan krijg je de zevenhoek, het heptagon.

Soms hebben straalkapellen, sacramentstorens of, zoals in het geval van deze afbeelding, doopvonten de vorm van zo'n zevenhoek. Uiteraard verwijst het getal zeven dan ook naar de zeven dagen van de schepping, de zeven

geesten voor Gods troon of de zeven eerste gemeenten. Maar met het oog op de 'heilige geometrie' lijkt me dat je zeker ook mag denken aan de vier uithoeken van de aarde, heel de aarde dus, waarover de Geest van God waait. Bijbelse associaties te over: de inzet van het scheppingsverhaal, Noach en de duif na de zondvloed en, *last but not least*, de doop van Christus, waar op de grens van de woestijn en het beloofde land, de Jordaan, een duif nederdaalt. Naar dat verhaal verwijst dan ook de kap van de doopvont, waar de scène van Christus' doop, inclusief duif, is afgebeeld. •

De zevenhoekige doopvont op de foto's bevindt zich in de kerk van Sibbarp (Varberg) in Zweden en is gemaakt omstreeks 1600. De foto's werden aangeleverd door Jeroen de Haan.

Verbeelding